

Av. Muazzez Eda ŐENEL ERTAŐ

**MAHKEME KARARLARI IŐIŐINDA
KADIN HAKLARI**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	3
ÖZET	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR.....	13
GİRİŞ	15

I. BÖLÜM

İNSAN HAKLARI, AZINLIK HAKLARI VE KADIN HAKLARI İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR VE ULUSLARARASI DÜZENLEMELER

1.1. İnsan Hakları	21
1.2. Özel Gruplar	23
1.2.1. Çocuklar	23
1.2.2. Hastalar	25
1.2.3. Mülteciler	28
1.2.4. Azınlıklar	29
1.2.5. Kadınlar.....	30
1.3. Kadın Hakları ile İlgili Uluslararası Düzenlemeler.....	31
1.3.1. Birleşmiş Milletler Kadınların Siyasal Hakları Sözleşmesi (1952).....	32
1.3.2. Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Bildirisi (1967).....	33
1.3.3. Olağanüstü Durumlarda ve Silahlı Çatışma Hallerinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına Dair Bildirge (1974).....	34
1.3.4. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme (CEDAW) (1979).....	34
1.3.5. Kadınlara Karşı Şiddetin Ortadan Kaldırılması Bildirisi (1993) (Declaration on the Elimination of Violence Against Women).....	36

1.3.6. Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi, Cezalandırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Dair Amerikan Devletleri Sözleşmesi (Belém do Pará Sözleşmesi) (1994).....	37
1.3.7. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi Ek İhtiyari Protokol (1999).....	37
1.3.8. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmeleri.....	38
1.3.9. Anneliğin Korunması Sözleşmesi (2000)	39
1.3.10. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı'na Ek Afrika Kadın Hakları Protokolü (2003)	39
1.3.11. Kadına Yönelik Şiddetin ve Ev İçi Şiddetinin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Sözleşme (İstanbul Sözleşmesi) (2011)	41
1.3.12. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Çerçevesinde Kadın Hakları.....	42
1.4. Türkiye'de Kadın Hakları ile İlgili Ulusal Düzenlemeler.....	45
1.4.1. Hukuk-ı Aile Kararnamesi.....	47
1.4.2. Medeni Kanun.....	47
1.4.3. Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.....	47
1.4.4. Ceza Kanununda Kadın Hakları	48
1.4.5. İş Kanununda Kadın Hakları	49
1.4.6. Devlet Memurları Kanununda Kadın Hakları.....	49
1.4.7. Belediye Kanununda Kadın Hakları	50
1.4.8. Anayasal düzeyde Kadın Hakları.....	51

II. BÖLÜM

ULUSLARARASI HUKUKTA KADIN HAKLARI AÇISINDAN ÖNEME SAHİP İKİ SÖZLEŞME: CEDAW VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

2.1. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW).....	53
2.1.1. Sözleşmenin Amacı	53

2.1.2. Sözleşmenin Yürürlüğe Girmesi.....	54
2.1.3. Sözleşmenin Kapsamı	54
2.1.4. Pozitif Yükümlülükler	55
2.1.5. Denetim Mekanizması	56
2.1.6. Çekinceler	57
2.2. İstanbul Sözleşmesi	58
2.2.1. Sözleşmenin Amacı	58
2.2.2. Sözleşmenin Yürürlüğe Girmesi.....	59
2.2.3. Sözleşmenin Kapsamı	61
2.2.4. Pozitif Yükümlülükler	64
2.2.5. Denetim Mekanizması	66
2.2.6. Çekinceler	67

III. BÖLÜM

KADIN HAKLARI İLE İLGİLİ

ÖNEMLİ ULUSLARARASI KARARLAR

3.1. Uluslararası Yargı Dışı Kararlar.....	69
3.2. Diğer Ülkeler ile İlgili Kararlar	70
3.2.1. Rumor/İtalya Kararı	70
3.2.2. E.S. ve diğerleri/Slovakya Kararı	73
3.2.3. Izevbekhai/İrlanda Kararı	74
3.2.4. S.A.S. / Fransa Kararı	75
3.2.5. B.S. / İspanya Kararı.....	76
3.3. Türkiye ile İlgili Kararlar	77
3.3.1. Nahide Opuz/Türkiye Kararı	77
3.3.2. M.G./Türkiye Kararı	83
3.3.3. Şerife Yiğit/Türkiye Kararı.....	88
3.3.4. Emel Boyraz/Türkiye Kararı.....	91
3.3.5. Halime Kılıç/Türkiye Kararı.....	92

IV. BÖLÜM
KADIN HAKLARI İLE İLGİLİ
ÖNEMLİ YEREL İÇTİHA TLAR

- 4.1. Kadına Yönelik Şiddetin Oluştuğunun Kabulü Bazı Şartlara Tabidir..... 95
- 4.2. Tedbire Aykırılık Halinde Zorlama Hapsine Karar Verme Yetkisi Tedbir Kararı Veren Mahkemeye Aittir..... 95
- 4.3. 6284 Sayılı Kanun Gereği Katılma Hakkına Sahip Olan Bakanlığa Davaya İlişkin Bildirimde Bulunulması Zorunlu Değildir..... 96
- 4.4. Eşine Fiziksel Şiddet Uygulayan, Ailesiyle Yaşamaya ve Ailesine Hizmet Etmeye Zorlayan Erkek Eş Boşanmaya Sebebiyet Veren Olaylarda Tamamen Kusurludur..... 96
- 4.5. Erkek, Eşine Fiziksel Şiddet Uygulaması, Eşinin Hastalığında Hastaneye Götürmeyerek Birlik Görevlerini Yerine Getirmemesi Nedeniyle Boşanmaya Sebebiyet Veren Olaylarda Tamamen Kusurludur. 97
- 4.6. Hamileliği Nedeniyle İşten Çıkarılan İşçi Lehine Ayrımcılık Tazminatına Hükmedilmesi Gerekir..... 97
- 4.7. Evlilik Soyadının İptal Edilerek Evlilik Birliği İçinde Kızlık Soyadının Kullanılması Mümkündür. 98
- 4.8. Kadının Evlenmeden Önceki Soyadını Evlendikten Sonra Tek Başına Kullanmasındaki Kadın Erkek Arasındaki Farklı Muamele Eşitlik İlkesine Aykırıdır..... 99
- 4.9. Zina Nedenine Dayanan Boşanma Davasında Hak Düşürücü Süre Boşanma Sebebinin Öğrenilmesinden Başlayarak 6 Aydır. 99
- 4.10. Zorunluluk Nedeniyle Baba Evine Giden Kadına Evi Terk Etme Kusuru Yüklenemez. 100
- 4.11. Kadının Ağır Hakaretlere Maruz Kalması Karşısında Eşinin “Hak Etmışsindir” Karşılığı Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder. 100

- 4.12. Erkeğin Kadına Sürekli Fiziksel Şiddet Uygulaması, Kadının ise Yaralanan Eşinin Tedavisinde İlgisiz Davranması Karşısında Erkek Ağır Kusurludur..... 101
- 4.13. Eşine Sürekli Hakaret Eden ve Şans Oyunları Oynamak Suretiyle Birlik Görevlerini İhmal Eden Erkek Boşanmaya Sebep Olaylarda Ağır Kusurludur. 102
- 4.14. Erkeğin Kadına Hakaret Etmesi, Ekonomik Şiddet Uygulaması, Kadını Evden Kovması ve Çocuklara Fiziksel Şiddet Uygulaması Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Niteliğindedir. 102
- 4.15. Erkeğin Kadına Hakaret Etmesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder. 103
- 4.16. Eşini Küçümseyen ve Güven Sarsıcı Davranışları Bulunan Erkek Eşine Hakaret Eden Kadına Göre Ağır Kusurludur. 104
- 4.17. Eşinin Ailesiyle Görüşmesine İzin Vermeyen Erkek Boşanmaya Sebep Olaylarda Kusurludur..... 105
- 4.18. Eşine Fiziksel Şiddet Uygulayan Erkek, Eşine Hakaret ve Aşağılayıcı Sözler Söyleyen Kadına Nazaran Daha Ağır Kusurludur. 105
- 4.19. Kadının Kıskançlığı Erkeğin Güven Sarsıcı Davranışlarına Tepki Niteliğinde Olduğundan Kadına Kusur Yüklenemez. 106
- 4.20. Erkeğin, Eşinin Akrabalarını Evinde Görmek İstememesi, Bu Durumu Davranışlarıyla ve Sözleriyle Belli Etmesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Niteliğindedir..... 107
- 4.21. Erkeğin Eşine İlgisiz Davranması ve Eşini Sevmediğini Söylemesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder..... 108
- 4.22. Erkeğin Eşinin Maaş Kartını Alması, Eşine Ekonomik Şiddet Uygulaması Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder..... 109
- 4.23. Erkeğin Güven Sarsıcı Davranışlar Sergilemesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder. 109

4.24. Erkeğin Eşi ve Ortak Çocukla Yeterince İlgilenmeyip Evlilik Birliğinin Gerekthirdiği Yükümlülükleri İhmal Etmesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder.	110
4.25. Erkeğin, Eşine Yasal Şikayet Hakkını Kullandırmaması Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder.	111
4.26. Erkeğin, Sadakat Yükümlülüğünü İhlal Etmesi, Eşinden Mal Kaçırması Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder.....	112
4.27. Erkeğin Aşırı Cimri Olması ve Eşine Hakaret Etmesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder.	113
4.28. Erkeğin Eşine ve Çocuklarına İlgisiz Olması, Ailesinin Evliliğine Müdahalesine Sessiz Kalması, Ailesinin Yönlendirmesiyle Hareket Etmesi Kadının Kişilik Haklarına Saldırı Teşkil Eder.	113
4.29. Mağdur Kız Çocuğunun İstikrarlı Beyanlarda Bulunması Suçun İşlendiğine Delil Teşkil Eder.....	114
4.30. Mağdurun Samimi Beyanlarda Bulunması, Olayı Akabinde Tanıklara Anlatması, Sanığın Eşinin Olaydan Sonra Sanığa Boşanma Davası Açması Cinsel Saldırı Suçunun İşlendiğini Gösterir.	115
4.31. Mağdurun, Sanıktan Korkması Nedeniyle Verdiği İfadeye İtibar Edilmemiştir.....	115
4.32. Mağdurenin Hamileliği Anlaşılıncaya Kadar Tecavüz Olayını Ailesine Anlatmaması Cinsel İlişkinin Rızaya Dayalı Olduğunu Göstermez.	116
4.33. Cinsel Saldırı Suçunun Yargılamasında Mağdure ile Sanık Arasında Husumet Olup Olmadığı Değerlendirilmelidir.	117
SONUÇ	119
KAYNAKÇA.....	125